

Države regiona su, kako se navodi, 2019. isplatile 72,7 miliona evra direktnih subvencija proizvođačima struje iz uglja i garantovale za zajmove vredne 2,15 milijardi evra.

Učesnici kampanje “Ujedinjeni Balkan za čist vazduh” zatražili su što brže gašenje termoelektrana na ugalj i da se zagađenje poreklom iz teške industrije hitno svede u propisne okvire. Kampanju “Ujedinjeni Balkan za čist vazduh” inicijalno je pokrenuo Evropski Fond za Balkan (EFB) u partnerstvu sa drugim organizacijama.

“Kompanije koje upravljaju termoelektranama i države regiona ne pridržavaju se zakona i propisa o emisijama štetnih gasova, pa to dovodi do sporova kao što su prekršajni postupci u okviru Energetske zajednice”, navodi se u saopštenju.

“Umesto u izgradnju i obnovu termoelektrana, novac iz budžeta može da se usmeri u socijalne programe i prekvalifikaciju radnika te podizanje solarnih elektrana na mestu ugljenokopa koje bi zamenile elektroenergetske kapacitete što se gase”, navodi se u saopštenju.

Ističe se da je sagorevanje uglja najveći pojedinačni izvor zagađenja vazduha na Zapadnom Balkanu, a glavnu ulogu imaju termoelektrane.

“Isto važi za ostala velika ložišta – to su postrojenja koja troše najviše energije. U industrijskoj delatnosti ona su najodgovornija za zagađivanje vazduha pored proizvodnje struje”, dodaje se u saopštenju.

Navodi se da sumpor-dioksid, teški metali i druge materije ugrožavaju zdravlje stanovnika Zapadnog Balkana, ali i šire. Od 3.906 preuranjenih smrtnih slučajeva iz 2016. pripisanih uticaju termoelektrana u regionu, 2.013 je zabeleženo u Evropskoj uniji, 1.239 u samom regionu, a ostatak u drugim zemljama.

Učesnici kampanje se zalažu i da se građani uključe u donošenje odluka o ekološkim i drugim dozvolama za proizvodna postrojenja.

Osim industrije, ugalj se troši i u domaćinstvima, pa čak i u toplanama.

“Prestankom upotrebe tog fosilnog goriva nestao bi glavni pojedinačni izvor zagađenja vazduha na Zapadnom Balkanu”, navodi se u saopštenju i podseća da EU napušta upotrebu uglja i podstiče upotrebu čistih tehnologija u industriji da bi do 2050. dovela neto emisije ugljen-dioksida na nulu i tako doprinela ublažavanju globalnog zagrevanja.

U sprovođenju tog zadatka, dodaje se, “sve je manje tolerancije prema celokupnoj zagađujućoj industriji i ona neće moći da opstane”.

Učesnici kampanje podsećaju da su države regiona prihvatile te ciljeve kada su u novembru 2020. potpisale Sofijsku deklaraciju koja otvara put ka bespovratnim sredstvima i finansijskoj podršci iz Zelene agende za Zapadni Balkan.

Izvor: euractiv.rs

Kampanja "Ujedinjeni Balkan za čist vazduh" traži što brže gašenje termoelektrana na ugalj